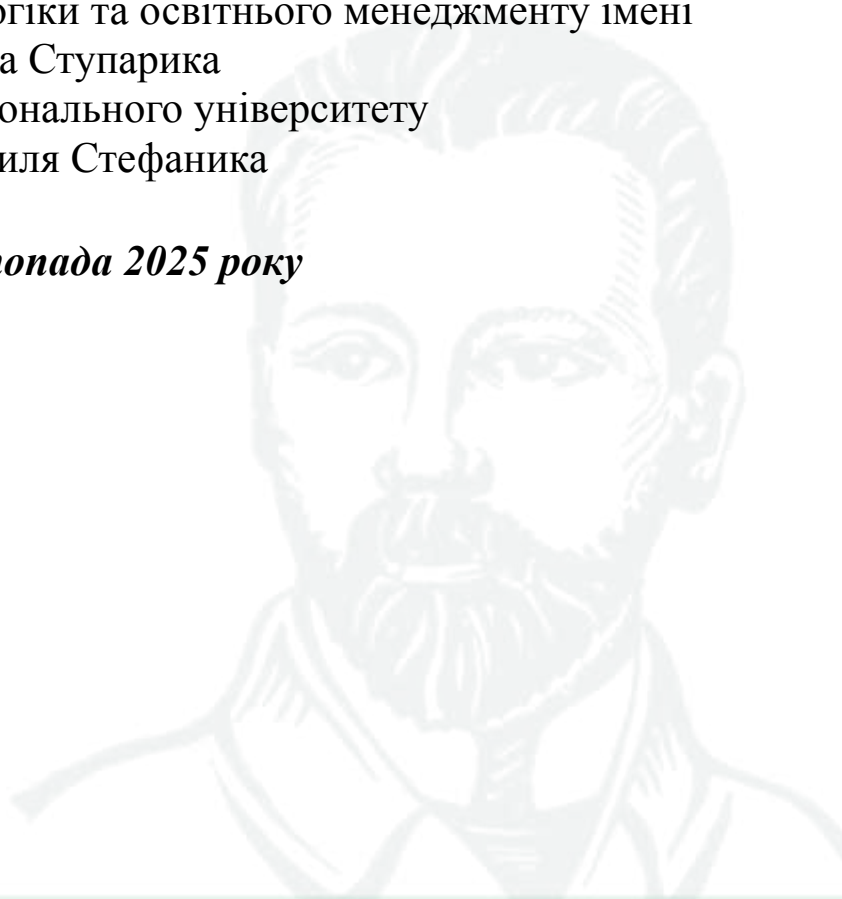

РОЗВИТОК НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
з нагоди 30-річчя кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені
Богдана Ступарика
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

13–14 листопада 2025 року

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)
Державна Академія Прикладних Наук в Хелмі (Республіка Польща)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет імені Марії Кюрі-Склодовської в Любліні (Республіка Польща)
Університет в Бельсько-Бялій (Республіка Польща)
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (Україна)
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (Україна)
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Львівський національний університет імені Івана Франка (Україна)
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна)
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» (Україна)
Херсонський державний університет (Україна)

РОЗВИТОК НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
з нагоди 30-річчя кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені
Богдана Ступарика
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

13–14 листопада 2025 року

**Івано-Франківськ
2025**

*Рекомендовано до друку відповідно до рішення кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника (протокол №6 від 27 листопада 2025 року)*

Редакційна колегія:

Прокопів Л.М. – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика;
Савчук Б.П. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика;
Салига Н.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика;
Басараб Н.Я. – доктор філософії, асистент, асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика.

Розвиток неперервної педагогічної освіти за умов воєнного стану в Україні та глобальних викликів: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 30-річчя кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, 13–14 листопада 2025 р. / за ред. Л.М. Прокопів, Б.П. Савчук; упоряд. : Н.М. Салига, Н.Я. Басараб. Івано-Франківськ, 2025. С. 250.

До збірника увійшли тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток неперервної педагогічної освіти за умов воєнного стану в Україні та глобальних викликів». У матеріалах представлено результати наукових досліджень і практичних напрацювань щодо сучасних методологічних та історико-педагогічних засад вивчення неперервної педагогічної освіти в умовах глобальної нестабільності; інноваційних і цифрових технологій забезпечення доступності освітнього процесу під час воєнного стану в Україні; національного й зарубіжного досвіду удосконалення системи професійно-педагогічної підготовки.

Окремий розділ збірника присвячено ювілейній секції, у якій висвітлено історію, здобутки та роль кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика як провідного осередку розвитку педагогічної науки й освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним і педагогічним працівникам, керівникам і фахівцям сфери освіти, здобувачам вищої освіти, дослідникам та всім, хто зацікавлений у питаннях розвитку неперервної педагогічної освіти в умовах сучасних викликів.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори.

Мешко Галина Михайлівна

*доктор педагогічних наук, професор,
в.о. завідувача кафедри педагогіки та
менеджменту освіти*

*Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
Україна, м. Тернопіль*

Гавришок Олег Борисович

*здобувач третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти,*

*Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
Україна, м. Тернопіль*

ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ФАХІВЦЯ ІТ-СФЕРИ

У сучасному інформаційному суспільстві ІТ-галузь стала одним із ключових двигунів економічного зростання та технологічних перетворень. Попит на висококваліфікованих фахівців зростає швидше за пропозицію кадрів, що потребує вивчення і врахування чинників, які визначають успішність професійної діяльності. Успіх у цій динамічній галузі залежить не лише від технічних навичок, а й від рівня сформованості професійної відповідальності. Професійна відповідальність є важливою умовою конкурентоспроможності та кар'єрного зростання фахівця ІТ-сфери [1], необхідною передумовою його успішності і водночас чинником досягнення успіху у професійній діяльності.

Професійна відповідальність – це комплексне поняття, яке передбачає дотримання етичних норм, виконання зобов'язань перед роботодавцем, клієнтами та суспільством, а також особисту дисципліну. У науковій літературі професійну відповідальність трактують як сукупність цінностей, норм і поведінкових паттернів, які визначають ступінь прийняття роботодавцем та колегами наслідків своїх рішень, якості виконання завдань, дотримання етики та законодавчих вимог.

У дослідженні Т. Щербан та В. Райко [3] на основі аналізу значного обсягу літературних джерел констатовано, що «професійна відповідальність здебільшого пов'язана з такими феноменами, як локус контролю та успішність у системі професійної діяльності» [3, с. 336]. Розвиток професійної відповідальності, вважають ці вчені, сприяє появі навичок прогнозування і цілепокладання,

формуванню життєвих і професійних планів, вольових якостей майбутніх фахівців, верифікації ціннісно-мотиваційної позиції.

Відповідальність особистості є ключовим чинником професійної готовності, оскільки вона визначає ставлення до професійної діяльності, спонукає до самостійного вирішення завдань і формування необхідних умінь та якостей. Це означає, що відповідальна людина усвідомлює соціальну значущість своєї діяльності, прагне до самостійності та професійного розвитку, а тому краще готова до успішного виконання професійних обов'язків.

У контексті нашого дослідження важливим є підхід Т. Скорик щодо розуміння успіху й успішності: «успіх – це позитивна як зовнішня, так і внутрішня оцінка результату досягнення визначеної мети; успішність – це системний процес життєтворчості особистості, який визначається гармонізацією в усіх сферах життя, позитивною емоційною насиченістю діяльності, високою результативністю ціле досягнення» [2, с. 45]. Успішність фахівця ІТ часто трактують як сукупність: технічних компетентностей (системне мислення, мовні та інструментальні навички); соціально-комунікативних умінь (командна робота, взаємодія із зацікавленими сторонами); адаптивності та навчальної гнучкості; управлінських якостей (планування, прийняття рішень, відповідальність); репутаційних та етичних маркерів.

Успішність ІТ-фахівців залежить від якості професійної підготовки, яка повинна охоплювати як технічні аспекти (програмування, мережі, кібербезпека), так і формування м'яких навичок (soft skills), такі як комунікація, командна робота та критичне мислення. Дослідження свідчать, що гнучкі навички (soft skills) формуються в умовах прискореної цифрової трансформації, що є ключовим для адаптації до ринку праці. Тому методика підготовки ІТ-фахівців охоплює стратегічну та тактичну діяльність, де аналіз особливостей бізнес-організацій допомагає формувати практичні навички.

Формування відповідальності надзвичайно важливе у координатах професійної підготовки майбутніх фахівців, які будуть здатні самостійно досягати цілей та будувати кар'єру. Формування професійної відповідальності передбачає розвиток мотивації, формування етичних знань і навичок, розвиток саморегуляції та організацію діяльності, яка вимагає відповідальності за результати.

Відповідальність спонукає фахівця усвідомлювати, що його діяльність впливає на інших і потребує належного й усвідомленого ставлення до результатів своєї праці. Вона стимулює прагнення самостійно вирішувати професійні завдання, бути професійно ініціативним, а не просто чекати вказівок. Щоб гармоніювати з вимогами до своєї професії, відповідальна особистість активно опановує нові знання і вміння, розвиває необхідні якості, а також психологічні та психофізіологічні властивості, які забезпечують успішну діяльність.

Відповідальність мотивує людину постійно вдосконалювати свою майстерність, аби краще виконувати роботу, що є необхідним у сучасному динамічному світі.

Відповідальність є фундаментом, на якому будується психологічна готовність до професійної діяльності. Без неї складно досягти високого рівня професіоналізму та успішно реалізувати себе у професії, адже вона формує усвідомлене ставлення до виконання професійних функцій та обов'язків, стимулює до професійного самовдосконалення і саморозвитку.

В Україні, де ІТ-індустрія стрімко розвивається, освіта повинна враховувати виклики, такі як війна та економічна нестабільність. Тому важливо на етапі професійної підготовки використовувати проєктне навчання, де здобувачі вищої освіти працюють над реальними завданнями, подібними до тих, що зустрічаються в ІТ-компаніях. Це сприяє формуванню професійної відповідальності, розвитку навичок самоорганізації та вміння працювати в умовах невизначеності. Проєктне навчання моделює реальні бізнес-процеси. Здобувачі вищої освіти створюють прототипи додатків, аналізують вимоги замовника, проводять тестування та презентують результати. Співпраця з локальними ІТ-компаніями дасть змогу залучати здобувачів вищої освіти до розробки внутрішніх інструментів, систем автоматизації чи навіть продуктів для громадського сектору, що особливо актуально в умовах війни. Такий підхід не лише підвищує мотивацію, але й формує відповідальне ставлення до навчання і майбутньої професійної діяльності.

Професійна підготовка ІТ-фахівців, забезпечуючи формування компетенцій, мотивації, адаптивності та професійної відповідальності, є запорукою й основою його успішності. Надзвичайно важливими є: інтеграція сучасних цифрових методів навчання, розвиток soft skills майбутніх фахівців ІТ-сфери, врахування глобальних тенденцій ринку праці. Це забезпечує конкурентоспроможність випускників закладів вищої освіти в умовах цифрової трансформації та економічної нестабільності. В Україні, з її динамічним ІТ-ринком, освітні реформи можуть підвищити конкурентоспроможність фахівців. Загалом, інвестиції в освіту приведуть до зростання галузі, де успішність буде вимірюватися не лише величиною зарплати, але й внеском у суспільство.

Отже, професійна відповідальність є не тільки етичною вимогою, але й надзвичайно важливим чинником успішності фахівця ІТ-сфери. Вона зумовлює високу якість продуктів, зменшує ризики, формує довіру з боку клієнтів і колег, підвищує репутаційний капітал та сприяє сталому кар'єрному зростанню. Взаємодія технічних компетентностей із відповідальним поведінковим кодексом створює синергію, яка дає змогу швидше адаптуватися до змін і підтримувати інноваційність у межах етичних та законодавчих норм. Для науки та практики важливі дослідження щодо впливу різних аспектів відповідальності на конкретні

результати в ІТ-проектах, розроблення адаптивних навчальних моделей та інструментів оцінювання, які допоможуть формувати професійну відповідальність як невід’ємний компонент професійної культури фахівця.

Список використаних джерел

1. Мешко Г., Гавришок О. Професійна відповідальність як чинник конкурентоспроможності фахівців ІТ-сфери. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2025. № 1(56), С. 132–136. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2025.56.132-136>
2. Скорик Т. Модель розвитку професійної успішності майбутнього вчителя у закладах вищої освіти. *Дидактика*. 2021. № 2. С. 43 – 49.
3. Щербан Т. Д., Райко В. В. Відповідальність особистості як чинник готовності до професійної діяльності. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського: збірник наукових праць*. Т. 2, Вип. 10 (91). Миколаїв, 2013. С. 335 – 342.

*Михайлишин Галина Йосипівна,
докторка філософських наук,
професорка кафедри соціальної
педагогіки та соціальної роботи
Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Україна, м. Івано-Франківськ*

ДИНАМІКА МОТИВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ ВІКОВОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

У сучасних умовах стрімких суспільних змін, цифровізації освіти, глобалізації та збройної агресії росії проти України зростає важливість розвитку безперервного навчання як ключового фактора адаптації, професійної реалізації та психологічної стійкості особистості. Освітня мотивація стає визначальною основою, яка забезпечує залученість людини до самоосвітніх процесів, збереження професійної мобільності, а також здатність до самовідновлення в умовах кризових ситуацій [7, с. 9].

У центрі наукових дискусій залишається питання вікової динаміки мотивації: як саме змінюються мотиви навчальної активності впродовж життя, які соціально-психологічні механізми лежать в основі цих змін, і як суспільний контекст впливає на освітню спрямованість особистості. Вивчення цих закономірностей дає змогу формувати ефективні стратегії підтримки

СЕКЦІЯ 3. ПРІОРИТЕТИ ТА МОТИВАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Konrad Kawala

KOMPETENCJE KLUCZOWE JAKO FUNDAMENT LIFELONG LEARNING W
EDUKACJI PEDAGOGICZNEJ.....153

Баранецька Зоряна

РОЛЬ САМООСВІТИ У ПІДТРИМАННІ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ
ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ.....156

Буй Олена

СУЧАСНІ АНГЛОМОВНІ ПІСНІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО
БЕЗПЕРЕРВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ.....159

Венгер Наталія

ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ У ПСИХОЛОГІВ: ПРИЧИНИ, ОСОБЛИВОСТІ ТА
ШЛЯХИ ПРОФІЛАКТИКИ.....162

Дутко Олена

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ В
КОНТЕКСТІ БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ.....164

Качмар Олександра

КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ: МОТИВАЦІЯ
МИТЦЯ ДО НАВЧАННЯ УПРОДОВЖ ЖИТТЯ.....168

Макарук Ольга

ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....171

Мешко Галина, Гавришок Олег

ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ФАХІВЦЯ
ІТ-СФЕРИ.....175

Михайлишин Галина

ДИНАМІКА МОТИВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ
У КОНТЕКСТІ ВІКОВОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....178

П'ятко Марія-Богдана

ПРОЕКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
ФІЗИКИ.....181

Пускай Семен

РОЛЬ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ.....183

Наукове видання

РОЗВИТОК НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
з нагоди 30-річчя кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана
Ступарика Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

13–14 листопада 2025 року

Статті друкуються в авторській редакції.
Матеріали зверстано з електронних носіїв, наданих авторами публікацій.
Відповідальність за зміст тез несуть автори публікацій.

